

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติบางฉบับที่หมดความจำเป็น
และไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๖

วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๘

ณ ห้องประชุมกรรมการ CA 308 ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายจาตุรนต์ ฉายแสง	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายก่อแก้ว พิกุลทอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๓. นายเอกสิษฐ์ อัครศักดิ์เกียรติ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๔. นายรังสิมันต์ โรม	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕. นายชฐา ขาวขำ	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นางสาวตรีชฎา ศรีธาดา	โฆษกคณะกรรมการ
๙. ว่าที่ร้อยตรี สมชาติ เตชถาวรเจริญ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นางสาวกาญจนา ภวัชรานนท์	กรรมการ
๑๑. พลตำรวจตรี คมกฤษ ใสสืบข่าว	กรรมการ
๑๒. นายชำนาญพัฒน์ หาญแก้ว	กรรมการ
๑๓. นายธเนชฐ์ เศรษฐวาทิน	กรรมการ
๑๔. นายธีรศักดิ์ พานิชวิทย์	กรรมการ
๑๕. พลตรี พัฒนชัย พัฒนเจริญ	กรรมการ
๑๖. นายยิ่งชีพ อัชฌานนท์	กรรมการ
๑๗. นายฤกษ์อารี นานา	กรรมการ
๑๘. นายวรวิทย์ บุตรมาตร	กรรมการ
๑๙. นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ	เลขานุการคณะกรรมการ
๒๐. นางสาวสุนันทา จันทร์แก้ว	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๑. พลตำรวจตรี ธรรมบุญ มั่นคง	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. รองศาสตราจารย์ปิยะบุตร แสงกนกกุล	(ลาการประชุม)
๒. นายณัฏฐ์ดิษฐ์ อูมา	(ลาการประชุม)
๓. นายชัยชนะ เดชเดโช	(ลาการประชุม)
๔. นายอรรถชาญ เขาวนวานิชย์	(ลาการประชุม)
๕. รองศาสตราจารย์มุนินทร์ พงศาปาน	(ลาการประชุม)

๖. นางปัทมา ตันตริ์รัตนานนท์	(ลาการประชุม)
๗. นายกิตติศักดิ์ จุลสารวาล	(ลาการประชุม)
๘. นายพินิตเมธ ที่ทอนานนท์	(ลาการประชุม)
๙. นายอาหมัดบุรฮัน ดิพอง	(ลาการประชุม)

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการผู้มาประชุม คือ

นายพารวย ศุภศิริ

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวธมณัญญ์ พรหมณดี	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
๒. นางสาวพรรณพร สนธิไชย	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานคณะกรรมการได้กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปได้ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุม และให้เปิดเผยบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๕ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๘ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติบางฉบับที่หมดความจำเป็นและไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ.

ที่ประชุมพิจารณาประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัติฉบับอื่น นอกจากร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติบางฉบับที่หมดความจำเป็นและไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เรื่อง การคุ้มครองการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในการดูแลของรัฐและการดำเนินการต่อผู้ต้องรับผิดชอบลงวันที่ ๑๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

ประเด็นการพิจารณา

นายสกันธ์ พรหมบุญตา ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการฯ ชี้แจงว่า ในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณา คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เรื่อง การคุ้มครองการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในการดูแลของรัฐและการดำเนินการต่อผู้ต้องรับผิดชอบ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ โดยเชิญผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ องค์การคลังสินค้า และกรมบังคับคดีมาให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการฯ ซึ่งที่ประชุมมอบหมายให้ทั้ง ๓ หน่วยงานทำความเข้าใจเป็นหนังสือ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการฯ ทำหนังสือสอบถามความเห็นไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ส่งข้อมูลและความคิดเห็นมายังคณะกรรมการฯ แล้ว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. กระทรวงพาณิชย์ ได้ส่งข้อมูล ๓ เรื่อง ดังนี้

๑.๑ การดำเนินการบริหารจัดการสินค้าเกษตรภายใต้คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับนี้ มีสินค้าเกษตร คือ มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และข้าว โดยมีปริมาณคงเหลือ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗ จำนวน ๑๒,๓๐๓,๒๙๑ ตัน

๑.๒ กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการบังคับคดีโดยกรมบังคับคดีตามคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จำนวน ๑ กรณี โดยเรียกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๖ ราย ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งกรมบังคับคดีใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐจำนวน ๖ ราย แต่มีเจ้าหน้าที่จำนวน ๕ ราย ได้ยื่นฟ้องนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ต่อศาลปกครองกลางขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ทำให้คำสั่งทางปกครองในกรณีของเจ้าหน้าที่ทั้ง ๕ รายดังกล่าวยังไม่เป็นที่ยุติ และมีเพียงกรณีของเจ้าหน้าที่รัฐเพียง ๑ ราย ที่ไม่ได้ยื่นฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว จากข้อเท็จจริงเจ้าหน้าที่ของรัฐรายดังกล่าวได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครองเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙ ทำให้คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเฉพาะกรณีของเจ้าหน้าที่ของรัฐรายดังกล่าวเป็นที่ยุติแล้ว ในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ จึงเป็นกรณีที่คำสั่งทางปกครองกำหนดให้ชำระเงินดังกล่าวเป็นที่ยุติแล้วเป็นเวลาเกินหนึ่งปีในวันที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ กระทรวงพาณิชย์ในฐานะหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งทางปกครอง จึงไม่อาจอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๖๓/๑๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดี ดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองได้ หากยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จะมีผลกระทบต่อหน้าที่และอำนาจของกรมบังคับคดีในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง จึงเห็นควรให้คงคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไว้ต่อไป

๑.๓ หากยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๕๖/๒๕๕๙ กระทรวงพาณิชย์ มีความประสงค์ให้คณะกรรมการกำหนดบทบัญญัติรองรับการกระทำที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ดังนี้

“มาตรา... บรรดาการดำเนินการใด ๆ ของกรมบังคับคดีในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง โดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เรื่อง การคุ้มครองการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในการดูแลของรัฐและการดำเนินการต่อผู้ต้องรับผิดชอบ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙ ที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้กรมบังคับคดีดำเนินการนั้นได้ต่อไปจนกว่า จะครบกำหนดระยะเวลาบังคับตามคำสั่งทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง”

๒. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แจ้งความเห็นว่าจะยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เนื่องจากไม่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก โครงการแทรกแซงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และโครงการแทรกแซงมันสำปะหลัง รวมทั้งเป็นการพิจารณาเพื่อยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็นไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ เพื่อให้มีกฎหมายเท่าที่จำเป็นเป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ทั้งนี้ การบริหารจัดการสินค้าข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง ในปัจจุบันมีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่กำกับดูแล ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (นบขพ.) และคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการมันสำปะหลัง (นบมส.) ตามลำดับ โดยมีกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการฯ

๓. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แจ้งความเห็นว่าจะพิจารณาการดำเนินโครงการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในการดูแลของรัฐทั้ง ๓ โครงการแล้วพบว่า การดำเนินโครงการดังกล่าวได้ผ่านการบริหารจัดการ การเก็บรักษา และการระบายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรตามนโยบายของรัฐ ผ่านกลไกการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว สำนักนายกรัฐมนตรีจึงไม่ขัดข้อง หากจะยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ใดๆ ก็ดี มีข้อสังเกตกรณีบุคคล คณะบุคคล คณะทำงาน คณะกรรมการ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับการแต่งตั้งและเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการดังกล่าวที่ได้กระทำไปตามหน้าที่โดยสุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่เกินกว่ากรณีจำเป็น อาจได้รับผลกระทบหรือไม่ได้รับประโยชน์จากความคุ้มครองตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับนี้

๔. กรมบังคับคดี แจ้งความเห็นว่าจะ ๑) ให้มีบทบัญญัติรองรับการดำเนินการของบุคคล คณะบุคคล คณะทำงาน คณะกรรมการ หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้ดำเนินการมาแล้ว ๒) ให้มีบทบัญญัติโอนการบังคับทางปกครองที่ยังไม่แล้วเสร็จหรืออยู่ระหว่างดำเนินการของกรมบังคับคดีกลับให้หน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครองดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย และ ๓) ให้มีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองบุคคลที่ดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย

นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ได้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันมีคณะกรรมการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ที่ยังปฏิบัติหน้าที่ หากยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ขอให้มีบทบัญญัติรองรับการดำเนินการของคณะกรรมการที่ได้กระทำไปแล้วและที่จะกระทำในภายหลังให้สามารถดำเนินการต่อไปได้

ประธานคณะกรรมการธิการกล่าวว่า การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ มีหลายหน่วยงานที่ต้องการให้มีบทบัญญัติรองรับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ และกระทรวงพาณิชย์ประสงค์ให้มีบทบัญญัติรองรับเพื่อให้คณะกรรมการที่บริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขานุการคณะกรรมการ กล่าวว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ มีสาระสำคัญแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ๑. การให้บุคคล คณะบุคคล คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งดำเนินการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และข้าว จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์แจ้งว่าคณะกรรมการดังกล่าวยังดำเนินการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรไม่แล้วเสร็จ จึงจำเป็นต้องมีบทบัญญัติรองรับให้คณะกรรมการสามารถดำเนินงานต่อไปได้ และ ๒. การบังคับทางปกครองต่อผู้ต้องรับผิด จากคำสั่งของกระทรวงพาณิชย์ ที่เรียกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐชุดใช้คำสั่งใหม่ทดแทน จำนวน ๖ คน ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวน ๕ คน ยื่นฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งต่อศาลปกครองกลางและคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๑ คน ไม่ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองและอยู่ระหว่างการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของกรมบังคับคดี ซึ่งกรมบังคับคดีมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองสำหรับกรณีดังกล่าวตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ แต่ปัจจุบันพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครองเป็นผู้ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง กรณีนี้คือกระทรวงพาณิชย์ ดังนั้นการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จะทำให้อำนาจของกรมบังคับคดีในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองสิ้นสุดลง และกระทรวงพาณิชย์จะเป็นผู้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับกรณีดังกล่าว ซึ่งกระทรวงพาณิชย์มีความประสงค์ให้กรมบังคับคดีเป็นผู้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองดำเนินการต่อไป การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ และเขียนบทบัญญัติรองรับตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอจะมีผลเท่ากับการคงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไว้ จึงเห็นว่าการคงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไว้ จะเหมาะสมมากกว่าการยกเลิกคำสั่งดังกล่าว

ประธานคณะกรรมการธิการกล่าวว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเห็นว่าปัจจุบันการบริหารจัดการข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง มีคณะกรรมการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ทำหน้าที่กำกับดูแลและดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากโครงการรับจำนำข้าว โครงการแทรกแซงมันสำปะหลังและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีต เมื่อคณะกรรมการเหล่านั้นดำเนินการแก้ไขปัญหาให้แล้วเสร็จ การจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรก็จะเสร็จสิ้นไป จึงควรพิจารณาวาระระหว่างการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ โดยกำหนดบทบัญญัติรองรับให้คณะกรรมการหรือกรมบังคับคดีสามารถดำเนินการต่อไป และคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้ดำเนินการไปแล้ว หรือการคงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไว้ เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ สามารถกระทำต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ รูปแบบใดจะเหมาะสมมากกว่า

พลตำรวจตรี คมกฤษ ไวยิบขาว กรรมการ กล่าวว่า กรณีโครงการรับจำนำข้าวเปลือกเคยมีการตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีข้าราชการการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๕๖/๒๕๕๙ กำหนดให้กรมบังคับคดีเป็นผู้มีอำนาจในการบังคับใช้มาตรการทางปกครอง การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จะทำให้อำนาจในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินกลับคืนไปยังหน่วยงานผู้ออกคำสั่งทางปกครอง และทำให้การใช้มาตรการบังคับทางปกครองกระทำได้อย่างยาก นอกจากนี้ ยังมีกรณีการฟ้องร้องคดีซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดและคดียังไม่ถึงที่สุด การยกเลิกคำสั่งดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อ การพิจารณาคดีได้ และการกำหนดบทบัญญัติรองรับอาจกระทำได้อย่างยาก เนื่องจากถ้อยคำในกฎหมายสามารถตีความได้หลากหลาย หากตีความเป็นคุณก็อาจไม่เกิดผลกระทบ แต่หากตีความเป็นโทษก็อาจทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวได้รับผลกระทบด้วย

นางสาวตรีชฎา ศรีธาดา โฆษกคณะกรรมการ กล่าวว่า กรณีโครงการรับจำนำข้าวเปลือกได้มีคำพิพากษาของศาลแล้ว และคดีดังกล่าวเกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔ ตนจึงเห็นว่ากรยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ และเขียนบทเฉพาะกาลเพื่อให้มีบทบัญญัติรองรับการดำเนินการอื่น ๆ ที่ยังไม่แล้วเสร็จจะมีความเหมาะสมมากกว่าการคงคำสั่งดังกล่าวไว้

นายเอกสิทธิ์ อัครศักดิ์กิริติ รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า กล่าวว่า การยกเลิกหรือไม่ยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยต้องคำนึงถึงกรณีที่มีคดีความผิดเกี่ยวข้องกับคำสั่งดังกล่าวที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล หรืออาจมีการดำเนินการที่ต้องใช้อำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ แม้จะมีบทเฉพาะกาลรองรับการดำเนินการต่าง ๆ ก็อาจยังมีช่องว่างหรือไม่ครอบคลุมซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาได้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ กล่าวว่า จากความเห็นของกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และกรมบังคับคดี มีประเด็นที่ต้องพิจารณาคือ กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวน ๖ คน ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวน ๕ คน ยื่นฟ้องคดีขอให้เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อศาลปกครองกลางและคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐอีก ๑ คน ไม่ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ซึ่งตนเห็นว่าการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้ง ๖ คนดังกล่าว สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอนกระบวนการทางกฎหมายปกติ การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไม่มีผลกระทบต่อคดีหรือการบังคับคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้ง ๖ คน ส่วนบทเฉพาะกาลที่กระทรวงพาณิชย์เสนอให้กรมบังคับคดีสามารถนำมาใช้มาตรการบังคับทางปกครองดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ต้องรับผิดชอบไปจนกว่าจะเสร็จสิ้นนั้น ตนเห็นว่าแม้ไม่มีบทเฉพาะกาลดังกล่าว กรมบังคับคดีก็สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองดำเนินการต่อไปได้ เนื่องจากการบังคับตามมาตรการทางปกครองสามารถดำเนินการได้ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไม่ใช่กฎหมายในระบบปกติ เมื่อมีกฎหมายในระบบปกติที่หน่วยงานสามารถดำเนินการได้ก็ควรต้องดำเนินการกฎหมายดังกล่าว นอกจากนี้ การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ โดยเขียนบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการดำเนินการทั้งหมดไม่สามารถกำหนดวันสิ้นสุดผลได้ อาจทำให้ต้องเขียนบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ถูกยกเลิกทั้งหมด

ซึ่งไม่เหมาะสม ส่วนกรณีสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีความเห็นว่าไม่ขัดข้องในการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ แต่มีข้อสังเกตว่าบุคคล คณะบุคคล คณะทำงาน คณะกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ อาจได้รับผลกระทบหรือได้รับความเสียหายจากการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวนี้ คณะกรรมการได้เคยพิจารณาประเด็นนี้แล้วว่ากรณีเจ้าหน้าที่กระทำโดยสุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่เกินสมควรแก่เหตุ หรือไม่เกินกว่ากรณีจำเป็นย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย โดยไม่จำเป็นต้องเขียนบทบัญญัติรองรับการดำเนินการที่ได้กระทำไปแล้ว

ประธานคณะกรรมการกล่าวว่า จากความเห็นของกรมบังคับคดีที่เสนอให้มีบทบัญญัติรองรับการดำเนินการของบุคคล คณะทำงาน คณะกรรมการ หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่รัฐ และให้มีบทบัญญัติโอนการบังคับทางปกครองที่ยังไม่แล้วเสร็จไปยังหน่วยงานผู้ออกคำสั่งทางปกครอง รวมทั้งให้มีบทบัญญัติคุ้มครองบุคคลที่ดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย และความเห็นของกระทรวงพาณิชย์ที่เห็นว่าควรมีบทบัญญัติรองรับการดำเนินการของคณะกรรมการที่บริหารจัดการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ข้าวโพด หรือข้าวตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เพื่อให้คณะกรรมการสามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่เห็นว่าควรมีบทบัญญัติรับรองการดำเนินการของบุคคล คณะทำงาน คณะกรรมการ หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เห็นว่าการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ และเขียนบทบัญญัติรองรับการดำเนินการต่าง ๆ นั้น มีผลไม่แตกต่างจากการคงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไว้เพื่อให้หน่วยงานและคณะกรรมการสามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะเสร็จสิ้น และให้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ สิ้นผลไปเอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการกล่าวว่า จากความเห็นของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีความเห็นว่าควรมีบทบัญญัติรองรับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐถูกฟ้องร้องเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ หรือกรณีมีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐถูกฟ้องร้องดำเนินคดีเนื่องจากการปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ย่อมเป็นหน้าที่ของศาลในการพิจารณาว่าจะใช้บทบัญญัติกฎหมายใดในการพิจารณาคดี ซึ่งการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไม่มีผลย้อนหลังและไม่มีผลต่อการกระทำที่ได้ดำเนินการไปแล้ว การกระทำใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วย่อมได้รับความคุ้มครอง

นายยิ่งชีพ อัชฌานนท์ กรรมการกล่าวว่า เห็นด้วยกับความเห็นของผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ และคณะกรรมการได้เคยพิจารณาแล้วว่าการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติไม่มีผลย้อนหลัง จากความเห็นของหน่วยงานเกี่ยวกับการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ซึ่งเห็นว่าการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐนั้น ยังไม่มีความชัดเจนว่ามีภารกิจ

ดำเนินคดีหรือไม่ อย่างไร ความเห็นของหน่วยงานดังกล่าวจึงมีน้ำหนักน้อยหากจะนำมาพิจารณาเพื่อไม่ให้ยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙

นางสาวตรีชฎา ศรีธาดา โฆษกคณะกรรมการ กล่าวว่า ตนเห็นด้วยกับความเห็นของผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ และนายยิ่งชีพ อัชฌานนท์ กรรมการ โดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ มีขึ้นเพื่อดำเนินคดีกรณีโครงการรับจำนำข้าวเปลือก จึงมีการออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่ไม่ให้ถูกดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญาในขณะนั้น เมื่อปัจจุบันสามารถดำเนินการตามกฎหมายและการพิจารณาคดีของศาลได้ตามปกติแล้ว ก็ควรยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ซึ่งการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวไม่มีผลย้อนหลัง อีกทั้งในปัจจุบันยังไม่มีฟ้องร้องบุคคล คณะกรรมการ หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จึงควรยกเลิกคำสั่งดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าคำสั่งดังกล่าวไม่มีผลใช้บังคับแล้ว

ประธานคณะกรรมการ สอบถามว่า เอกสารของกระทรวงพาณิชย์มีรายละเอียดอย่างไร

นายสกันธ์ พรหมบุญตา ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการ ชี้แจงว่า เอกสารที่กระทรวงพาณิชย์ส่งให้คณะกรรมการเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการภายใต้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสินค้าเกษตรและการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ต้องรับผิดชอบ และกระทรวงพาณิชย์ ประสงค์ให้มีบทเฉพาะกาลหรือบทบัญญัติรองรับการกระทำที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และการบังคับตามมาตรการทางปกครองที่กระทรวงพาณิชย์ประสงค์ให้กรมบังคับคดีเป็นผู้ดำเนินการต่อไป รวมทั้งมีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของคณะกรรมการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ โดยมียุทธศาสตร์การประชุมคณะกรรมการว่ามีการดำเนินการบริหารจัดการสินค้าเกษตรและระบายสินค้าเกษตรอย่างไร โดยปัจจุบันคณะกรรมการยังดำเนินการบริหารจัดการสินค้าเกษตรดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ จึงขอให้มีบทบัญญัติรองรับการดำเนินงานที่จะกระทำต่อไปภายหลังมีการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ด้วย

ประธานคณะกรรมการ สอบถามว่า จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์มีรายละเอียดเกี่ยวกับผลกระทบของการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จะมีผลต่อหน้าที่และอำนาจของกรมบังคับคดีในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ซึ่งอาจต้องมีบทบัญญัติรองรับจะมีวิธีการกำหนดบทบัญญัติรองรับอย่างไร

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขานุการคณะกรรมการ กล่าวว่า การบังคับตามมาตรการทางปกครองต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เดิมกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้กรมบังคับคดีเป็นผู้ดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองไม่ว่าหน่วยงานใดจะเป็นผู้ออกคำสั่งทางปกครอง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คำสั่งทางปกครองที่ให้ชำระเงินโดยให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งทางปกครองนั้นเป็นผู้ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง นอกจากนี้ กรณีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินซึ่งถึงที่สุดแล้วเกินหนึ่งปีก่อนพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ ให้หน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินเป็นผู้ดำเนินการบังคับทางปกครอง ดังนั้น กระทรวงพาณิชย์ซึ่งเป็นหน่วยงาน

ที่ออกคำสั่งทางปกครองเรียกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐชุดใช้ค่าสินไหมทดแทนจำนวน ๖ คน และมีเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวน ๑ คน ที่คำสั่งทางปกครองดังกล่าวถึงที่สุดแล้วในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นเวลาเกินหนึ่งปีก่อนพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ กระทรวงพาณิชย์จึงเป็นหน่วยงานผู้ออกคำสั่งทางปกครองให้ชำระเงินมีหน้าที่ต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองดำเนินการกับเจ้าหน้าที่รัฐดังกล่าว ดังนั้น การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จะทำให้อำนาจในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองของกรมบังคับคดีสำหรับกรณีดังกล่าวสิ้นสุดลง และต้องโอนการบังคับทางปกครองจากกรมบังคับคดีมายังกระทรวงพาณิชย์ แต่กระทรวงพาณิชย์มีความประสงค์ให้กรมบังคับคดีเป็นผู้ดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อไป จึงมีความเห็นให้เขียนบทบัญญัติรองรับเพื่อให้กรมบังคับคดีสามารถดำเนินการดังกล่าวต่อไปได้ ส่วนกรณีคณะกรรมการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร มีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องจำนวน ๓ คณะ ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการมันสำปะหลัง คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และคณะกรรมการ นโยบายและบริหารจัดการข้าว ซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ มีหน้าที่บริหารจัดการมันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และข้าว ตั้งแต่ปีการผลิต พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๗ การดำเนินการของคณะกรรมการดังกล่าวมีลักษณะเป็นการแก้ไขปัญหาของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีอยู่แล้ว จากคำชี้แจงของกระทรวงพาณิชย์ ปรากฏว่าองค์การคลังสินค้าแจ้งว่า ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรมีปริมาณคงเหลือ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗ จำนวน ๑๒,๓๐๓,๒๙๑ ตัน กระทรวงพาณิชย์จึงมีความประสงค์ให้คณะกรรมการดังกล่าวยังคงมีอยู่ต่อไปเพื่อบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรดังกล่าวให้แล้วเสร็จ กล่าวโดยสรุปได้ว่า กระทรวงพาณิชย์มีความประสงค์ ดังนี้ ๑. ให้กรมบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ต้องรับผิดชอบต่อไป ๒. ให้คณะกรรมการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรยังคงมีอยู่ต่อไปเพื่อบริหารจัดการข้าว มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ยังคงเหลืออยู่ให้เสร็จสิ้น ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์มีความประสงค์ให้คงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไว้ต่อไป เมื่อกรมบังคับคดีหรือคณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เสร็จสิ้นแล้ว คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จะสิ้นผลไป การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ และมีบทบัญญัติรองรับเพื่อให้กรมบังคับคดีและคณะกรรมการสามารถดำเนินการต่อไปได้จึงมีผลเท่ากับการคงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไว้

นายเอกสิทธิ์ อัครศักดิ์กิริติ รองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คนที่ห้า กล่าวว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ให้อำนาจหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการกับผู้ต้องรับผิดชอบตามโครงการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ได้มีคำสั่งทางปกครองเรียกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวน ๖ คน ชุดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งคำสั่งทางปกครองถึงที่สุดแล้ว ๑ คน และอีก ๕ คนอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ถือเป็นกรยกเลิกอำนาจของกระทรวงพาณิชย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งดังกล่าว กระทรวงพาณิชย์จึงมีความประสงค์ให้เขียนบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการกระทำในกรณีที่มีการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ดังนั้น การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จึงต้องมีบทบัญญัติรองรับการดำเนินการ หากไม่มี

บทบัญญัติรองรับอาจทำให้หน่วยงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้รับผลกระทบหรือปฏิบัติงานได้ยากขึ้น จึงเห็นด้วยกับการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ โดยมีบทบัญญัติรองรับให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอีก ๕ รายต่อไปได้จนกว่าจะเสร็จสิ้น

ประธานคณะกรรมการสิทธิการกล่าวหา กระทรวงพาณิชย์มีความประสงค์ให้กรมบังคับคดีเป็นผู้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อไป แต่กรมบังคับคดีมีความเห็นว่าหากยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ให้มีบทบัญญัติโอนการบังคับทางปกครองที่ยังไม่แล้วเสร็จกลับไปให้หน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครอง ซึ่งเป็นกรณีที่หน่วยงานทั้ง ๒ แห่งมีความเห็นแตกต่างกัน ส่วนเรื่องคณะกรรมการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งปัจจุบันยังมีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ต้องบริหารจัดการ การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จึงต้องเขียนบทบัญญัติรองรับให้คณะกรรมการและหน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เป็นคำสั่งที่เกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกที่อาจก่อให้เกิดการตั้งคำถามของสังคม การพิจารณายกเลิกคำสั่งดังกล่าวและมีบทบัญญัติรองรับการกระทำหรือการคงคำสั่งดังกล่าวไว้จึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ สอบถามว่า การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรสามารถดำเนินการตามกฎหมายอื่น โดยไม่ใช้อำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ได้หรือไม่ เนื่องจากตนเห็นว่าถ้ากฎหมายปกติไม่สามารถจัดตั้งคณะกรรมการได้ ก็ควรแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่เพื่อให้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรได้ เพราะเป็นความจำเป็นและเพื่อประโยชน์สาธารณะ แต่ถ้าตามกฎหมายปกติสามารถตั้งคณะกรรมการเพื่อบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรได้ แต่ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เมื่อช่วงเวลาที่คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ประกาศใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จนถึงปัจจุบัน ระยะเวลาได้ล่วงเลยมาพอสมควร และการดำเนินการต่าง ๆ ตามคำสั่งดังกล่าวได้กระทำไปตามสมควรแล้ว จึงควรให้การดำเนินการที่จะกระทำต่อไปในอนาคตสามารถทำได้ตามกฎหมายปกติ ไม่ควรดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ซึ่งประกาศใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ก่อนที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ จะใช้บังคับ ดังนั้น คำสั่งทางปกครองของกระทรวงพาณิชย์และการดำเนินการของกรมบังคับคดีย่อมเกิดขึ้นก่อนที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ จะใช้บังคับ ตนเห็นว่าหากยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของกรมบังคับคดี เพราะไม่ว่าจะเป็นการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยกรมบังคับคดีหรือกระทรวงพาณิชย์ย่อมเป็นการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่ควรเป็นไปตามกระบวนการระบบกฎหมายปกติ

พลตำรวจตรี ธรรมบุญ มั่นคง ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการ คนที่สอง เห็นด้วยกับความเห็นของกรมบังคับคดี เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งทางปกครองเป็นผู้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ดังนั้น จึงเห็นด้วยกับความเห็นของกรมบังคับคดีที่ขอให้มีบทบัญญัติรองรับให้โอนการบังคับทางปกครองที่ยังไม่แล้วเสร็จหรืออยู่ระหว่างการดำเนินการของกรมบังคับคดี

กลับไปยังหน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครอง เพื่อให้หน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครองเป็นผู้รับผิดชอบ
ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ และเห็นว่าสามารถยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ
แห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ โดยมีบทบัญญัติรองรับให้หน่วยงานที่ออกคำสั่งทางปกครองเป็นผู้รับผิดชอบ
ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายได้

พลตำรวจตรี คมกฤษ ใสสืบข่าว กรรมการธิการ กล่าวว่า คดีที่มีการฟ้องร้องอันมีสาเหตุ
จากการดำเนินโครงการรับจำนำข้าวมีหน่วยงานที่ได้รับความเสียหาย คือ องค์การคลังสินค้า กระทรวง
พาณิชย์ และองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่หน่วยงานทั้ง ๒ แห่ง ไม่มีบุคลากร
ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการบังคับคดีจึงอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มอบหมายให้กรมบังคับคดีเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการรวบรวม
ทรัพย์สินและบังคับคดีแทน ดังนั้น หากกรมบังคับคดีประสงค์ที่จะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการบังคับคดี
ต่อไป ก็สามารถดำเนินการรวบรวมทรัพย์สินต่อไปได้ แต่หากกรมบังคับคดีไม่ประสงค์ที่จะรับผิดชอบ
ดำเนินการบังคับคดีต่อไป ต้องโอนการบังคับคดีกลับไปให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง กล่าวคือ
กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้มีการหารือและจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการ
รวบรวมทรัพย์สินต่อไป ดังนั้น คณะกรรมการธิการจึงควรนำความเห็นของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เคยมาชี้แจง
มาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณายกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙
เพื่อให้สามารถยกเลิกและกำหนดบทบัญญัติรองรับได้อย่างถูกต้อง

ประธานคณะกรรมการธิการ สอบถามว่า หากกรมบังคับคดีไม่ประสงค์ที่จะดำเนินการบังคับคดี
ต่อไปและโอนการบังคับคดีกลับไปให้กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับไป
ดำเนินการต่อ หน่วยงานทั้ง ๒ แห่งต้องร่วมกันดำเนินการบังคับคดีใหม่ทั้งหมดใช่หรือไม่

นายชำนาญพัฒน์ หาญแก้ว กรรมการธิการ กล่าวว่า เหตุที่ไม่มีหน่วยงานใดประสงค์
จะเป็นผู้รับผิดชอบการบังคับคดี เพราะยังมีคดีที่เกี่ยวกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๕๖/๒๕๕๙ อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดจำนวน ๕ คดี ซึ่งหากมีคำพิพากษาแล้ว
อาจส่งผลให้การกระทำต่าง ๆ ของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และอาจถูก
ฟ้องร้องดำเนินคดีได้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
กล่าวว่า การยกเลิกกฎหมายย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อให้การกระทำที่อาศัยอำนาจกฎหมายฉบับนั้นเสียไป
ดังนั้น การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จึงไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิ
และหน้าที่ของหน่วยงานราชการต่าง ๆ รวมถึงการบังคับคดีที่ดำเนินการไปแล้วโดยกรมบังคับคดี

ประธานคณะกรรมการธิการ สอบถามว่า คดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครอง
สูงสุดทั้ง ๕ คดี จะสามารถบังคับคดีได้ต่อเมื่อศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาแล้วใช่หรือไม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
กล่าวว่า จากการพิจารณาความเห็นของกรมบังคับคดีและกระทรวงพาณิชย์ เห็นว่าคณะกรรมการ
ไม่ควรก้าวล่วงไปวินิจฉัยว่าหน่วยงานใดควรมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการบังคับคดี เนื่องจากประเด็น
ดังกล่าวมีลักษณะเป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงาน จึงควรให้หน่วยงานทั้ง ๒ แห่งหารือร่วมกันเพื่อหา
แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขาธิการคณะกรรมการ ชี้แจงว่า มาตรา ๖ แห่ง
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ
ที่ออกคำสั่งทางปกครองกำหนดให้ชำระเงินซึ่งเป็นที่สุดแล้วเป็นเวลาเกินหนึ่งปีในวันที่พระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับ กล่าวคือ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป ต้องเป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีตามคำสั่ง

ทางปกครองเอง ซึ่งรวมถึงบรรดาคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยอาศัยอำนาจของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ด้วยการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ย่อมส่งผลกระทบต่อหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ออกคำสั่งทางปกครอง จึงควรยกเว้นบทบัญญัติรองรับให้ชัดเจน

นายเอกสิทธิ์ อัครศักดิ์กิริติ รองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กล่าวว่า จากที่ได้พิจารณาเอกสารข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการภายใต้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ของกระทรวงพาณิชย์ เห็นว่า เมื่อมีการฟ้องคดีว่านายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ออกคำสั่งกระทรวงพาณิชย์ลับ ที่ ๔๕๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ กำหนดให้มีการยึดทรัพย์เพื่อนำมาบังคับคดีเป็นการกระทำที่ไม่ชอบ และคดีดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจึงไม่ควรยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กล่าวว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนไม่ได้พิจารณาการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ให้มีผลย้อนหลังอันมีลักษณะเป็นการเพิกถอนการกระทำที่อาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าว รวมถึง การกระทำที่อาศัยอำนาจของคำสั่งกระทรวงพาณิชย์ลับ ที่ ๔๕๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ดังนั้น เพื่อให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนมีข้อมูลที่ครบถ้วนและชัดเจน จึงควรให้กระทรวงพาณิชย์ชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ อย่างไรก็ตาม เห็นว่าการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างไร

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กล่าวว่า คำสั่งกระทรวงพาณิชย์ลับ ที่ ๔๕๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ อาจจะถูกออกโดยอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สอบถามว่า หากไม่ยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ จะมีมาตรการป้องกันไม่ให้มีการดำเนินการโดยอาศัยอำนาจของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ อย่างไร

ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กล่าวว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ใช้บังคับกับโครงการแทรกแซงน้ำมันสำปะหลังของรัฐ ตั้งแต่ปีการผลิต ๒๕๕๑/๒๕๕๒ จนถึงปีการผลิต ๒๕๕๕/๒๕๕๖ ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ หรือภายหลังจากนั้น และโครงการแทรกแซงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิตที่ ๒๕๕๑/๒๕๕๒ ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ หรือภายหลังจากนั้น จึงไม่อาจอาศัยอำนาจของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ แทรกแซงโครงการอื่นนอกจากโครงการดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาพิจารณา การกำหนดความเสียหาย และการบังคับคดี

พลตำรวจตรี คมกฤษ ใสสืบขาว กรรมการ กล่าวว่า คำสั่งกระทรวงพาณิชย์ลับ ที่ ๔๕๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ ออกโดยอาศัยอำนาจของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ดังนั้น หากมีการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙

อาจส่งผลให้ศาลปกครองต้องยกฟ้องคดีต่าง ๆ เนื่องจากไม่สามารถบังคับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ถูกดำเนินคดี ชดใช้ค่าเสียหายได้

นายชำนาญพัฒน์ หาญแก้ว กรรมการิการ กล่าวว่า กรมบังคับคดีได้แจ้งความเห็นที่ ประสงค์ให้มีบทบัญญัติคุ้มครองบุคคลที่ดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ต้อง รับผิดชอบทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย ดังที่บัญญัติไว้ในคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เพื่อคุ้มครองเจ้าพนักงานบังคับคดีหากศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาว่าการออกคำสั่ง กระทรวงพาณิชย์ลับ ที่ ๔๕๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แสดงให้เห็น ถึงความกังวลของหน่วยงานต่อกรณีศาลปกครองสูงสุดอาจมีคำพิพากษาให้การออกคำสั่งกระทรวงพาณิชย์ ลลับ ที่ ๔๕๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ ของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยอาศัยอำนาจของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย จึงขอให้คณะกรรมการพิจารณายกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับดังกล่าวด้วยความละเอียดรอบคอบ

นายยิ่งชีพ อัชฌานนท์ กรรมการิการ กล่าวว่า ไม่เห็นด้วยกับการคงคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เนื่องจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการ ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ ๕ ฉบับ การคงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติบางฉบับไว้ อาจมีลักษณะเป็นการ สร้างความชอบธรรมให้กับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับนั้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ ภาพลักษณ์ของสภาผู้แทนราษฎร

ประธานคณะกรรมการิการ กล่าวว่า จากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้ง ๕ ฉบับ เห็นว่า ประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามที่ปรากฏ ในร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติบางฉบับที่หมดความจำเป็นและไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) สามารถยกเลิกได้ทุกฉบับ เนื่องจากหมดความจำเป็นแล้ว แต่ในส่วนของประกาศคณะรักษาความสงบ แห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศรักษา ความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติอีก ๔ ฉบับ ไม่ได้ระบุรายละเอียด ถึงความจำเป็นที่จะต้องยกเลิก และหากยกเลิกควรมีบทบัญญัติรองรับอย่างไร คณะกรรมการิการจึงต้อง ตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียดรอบคอบโดยไม่สามารถพิจารณายกเลิกประกาศและคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวได้ทันที

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขาธิการคณะกรรมการิการ กล่าวว่า ในการประชุม คณะกรรมการิการครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณายกเลิกคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ โดยได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ซึ่งหน่วยงาน ผู้เข้าร่วมการประชุมแสดงความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ หากมีการยกเลิกคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ควรยกร่างบทบัญญัติรองรับให้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษา ความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าวสิ้นผลเมื่อมีการปฏิบัติตามเงื่อนไขเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งเป็นไปตามรูปแบบของ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๙/๒๕๖๒ เรื่อง การยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติบางฉบับ ที่หมดความจำเป็น ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ จึงควรยกร่างบทบัญญัติรองรับการยกเลิกคำสั่งหัวหน้า

คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ โดยให้มีเงื่อนไข ดังนี้ ๑. เมื่อการดำเนินการของคณะกรรมการเสร็จสิ้น และ ๒. ได้ดำเนินการบังคับคดีเสร็จสิ้นแล้ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ สอบถามว่า คณะกรรมการสามารถยกเว้นบทบัญญัติรองรับเพื่อให้การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ได้กระทำไปโดยอาศัยอำนาจของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบฉบับดังกล่าว เพื่อให้ศาลปกครองสูงสุดสามารถพิจารณาคดี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการบังคับคดีต่อไปได้อย่างต่อเนื่องได้หรือไม่

นายเอกสิทธิ์ อัครศักดิ์กิริติ รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า กล่าวว่า เมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีคดีที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ดังนั้น เพื่อให้ศาลปกครองสูงสุดสามารถพิจารณาคดีดังกล่าวได้อย่างเป็นธรรม จึงไม่ควรยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าว

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขาธิการคณะกรรมการ กล่าวว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๙/๒๕๖๒ มีสาระสำคัญเพื่อยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยแบ่งประเภทการยกเลิกได้เป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้ ๑. ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้งหมดความจำเป็นตามที่ปรากฏในบัญชีท้ายคำสั่งนี้ ๒. ยกเลิกโดยมีบทบัญญัติรองรับ เช่น กรณียกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้องกับคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลทหาร โดยมีบทบัญญัติรองรับให้บรรดาคดีต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาคดีของศาลทหารโอนมาอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม และ ๓. ให้ยกเลิกตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๙/๒๕๖๒ จึงเสนอให้คณะกรรมการนำคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพิจารณายกเว้นบทบัญญัติรองรับแบบมีเงื่อนไข เพื่อให้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ สิ้นผลลงเมื่อการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และการบังคับคดีตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว โดยให้มีบทบัญญัติรองรับที่มีรายละเอียดว่า ให้ยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เมื่อได้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ปรากฏในบัญชีท้ายกล่าวคือ เมื่อการดำเนินงานของคณะกรรมการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ และการบังคับคดีได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

พลตำรวจตรี คมกฤษ ใสสืบขาว กรรมการ กล่าวว่า จากที่ได้รับฟังแนวทางการยกเว้นบทบัญญัติรองรับของนายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขาธิการคณะกรรมการ มีข้อกังวลว่าการยกเว้นบทบัญญัติรองรับในลักษณะดังกล่าวอาจเป็นการก้าวล่วงอำนาจพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด จึงสอบถามว่ามีกฎหมายฉบับอื่นมีบทบัญญัติรองรับในลักษณะดังกล่าวหรือไม่

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขาธิการคณะกรรมการ ชี้แจงว่า หลักการยกเว้นกฎหมายต้องมีบทบัญญัติถ้อยคำที่ชัดเจน สามารถใช้บังคับได้ทันทีเมื่อมีการประกาศใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้คณะกรรมการสามารถยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด และการบังคับคดีของกรมบังคับคดีที่ได้ดำเนินการไปแล้วบางส่วน จึงควรยกเว้นบทบัญญัติรองรับให้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ สิ้นผลลงเมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วนแล้ว

ประธานคณะกรรมการสิทธิการสอบถามว่า คณะกรรมการสิทธิการสามารถยกร่างบทบัญญัติรองรับให้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒/๒๕๕๙ เรื่อง การกำหนดรายชื่อสถาบันอุดมศึกษาอื่นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๙/๒๕๕๙ เรื่อง การจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ สิ้นผลเมื่อมีการปฏิบัติตามเงื่อนไขได้หรือไม่

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขาธิการคณะกรรมการ ชี้แจงว่า คณะกรรมการเคยพิจารณาประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒/๒๕๕๙ ในการประชุมครั้งที่ ๑๕ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๘ โดยมีผู้แทนจากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เข้าร่วมประชุมและชี้แจงรายละเอียดว่า ปัจจุบันได้มีการสรรหาบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสถาบันอุดมศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยอยู่ในระหว่างการรอพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งเท่านั้น ซึ่งสามารถยกร่างบทบัญญัติรองรับกำหนดให้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าวสิ้นผลเมื่อมีการประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสถาบันอุดมศึกษาเรียบร้อยแล้ว แต่คณะกรรมการมีข้อกังวลว่าหากคงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒/๒๕๕๙ ไว้ อาจมีการอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๒ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๙/๒๕๕๙ ซึ่งเป็นคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒/๒๕๕๙ กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย คณะกรรมการจึงมีมติให้ยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒/๒๕๕๙ และให้ยกร่างบทบัญญัติรองรับให้การแต่งตั้งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการต่อไป

ประธานคณะกรรมการสิทธิการสอบถามว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๙/๒๕๖๒ ที่กำหนดให้ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ อาศัยอำนาจตามกฎหมายฉบับใด

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขาธิการคณะกรรมการ ชี้แจงว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๙/๒๕๖๒ ยกร่างโดยอาศัยอำนาจมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ กล่าวว่า สนับสนุนแนวทางการยกร่างบทบัญญัติรองรับตามที่นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขาธิการคณะกรรมการ เสนอ เพราะถือเป็นวิวัฒนาการในการร่างกฎหมาย

นายวรวิทย์ บุตรมาตร กรรมการ กล่าวว่า จากการศึกษาคู่มือการจัดทำร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พบว่าการยกร่างบทบัญญัติรองรับหรือบทเฉพาะกาลแบบมีเงื่อนไขสามารถกระทำได้

ประธานคณะกรรมการ กล่าวว่า หากสามารถยกร่างบทบัญญัติรองรับให้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ สิ้นผลเมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขจนครบถ้วน โดยไม่กระทบกับการบังคับคดีที่กรมบังคับคดีได้ดำเนินการไปแล้ว คณะกรรมการก็ควรยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ โดยกำหนดเงื่อนไขการสิ้นผลไว้ในบทบัญญัติรองรับให้ชัดเจน

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ เรื่อง การคุ้มครองการบริหารจัดการผลิตภัณฑทางการเกษตรในการดูแลของรัฐและการดำเนินการต่อผู้รับผิดชอบ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ โดยมีบทบัญญัติรองรับ

๒. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ประเด็นการพิจารณา

นายสกันธ์ พรหมบุญตา ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการฯ ชี้แจงว่า ในการประชุม คณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑๒ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาคำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการประกอบ กิจการเหมืองแร่ทองคำ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ โดยได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ มาชี้แจงแสดงความเห็น สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) กระทรวงอุตสาหกรรม ชี้แจงสรุปว่า กระทรวงอุตสาหกรรมเห็นด้วยกับการยกเลิกประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติบางฉบับที่หมดความจำเป็น และไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเด็นข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ คณะกรรมการฯ จึงควรพิจารณา ถึงผลกระทบในการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าวอย่างรอบด้าน

๒) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ชี้แจงสรุปว่า กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ได้มีหนังสือหารือไปยังที่ปรึกษากฎหมายถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการยกเลิกคำสั่ง คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ โดยได้รับคำชี้แจงเบื้องต้นว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อรูปคดี อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าวหลังจาก ประเด็นข้อพิพาทยุติแล้วซึ่งจะเป็นประโยชน์มากกว่า

๓) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชี้แจงสรุปว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ กำหนดให้ผู้ประกอบการมีหน้าที่ฟื้นฟูพื้นที่ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งผู้ประกอบการได้จัดทำรายงานดังกล่าวมาโดยตลอด ประกอบกับ เมื่อได้มีการอนุญาตให้ต่ออายุประทานบัตร และใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ก็ได้มีการจัดทำรายงาน ผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมส่งให้แก่สำนักงานนโยบายและ แผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาโดยตลอด จึงเห็นได้ว่าแม้ไม่มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ก็ต้องจัดทำรายงาน ดังกล่าวอยู่แล้ว ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขแนบท้ายประทานบัตร นอกจากนี้ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการติดตามตรวจสอบ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำดังกล่าว เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับ ประชาชนด้วย

๔) กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งแจ้งสรุปว่า เรื่อง การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ควรดำเนินการเมื่อประเด็นข้อพิพาทต่าง ๆ ได้ยุติแล้ว

๕) กรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งแจ้งสรุปว่า ปัจจุบันมีเรื่องที่อยู่ระหว่างการสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน ๑๐ เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และการถือครองที่ดินของรัฐ โดยรับเป็นคดีพิเศษจำนวน ๓ เรื่อง และส่งสำนวนคดีไปยังพนักงานอัยการแล้ว อย่างไรก็ตาม เห็นว่าการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ จะไม่กระทบต่อการดำเนินคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เนื่องจากได้มีการดำเนินคดีตามกฎหมายปกติก่อนที่จะมีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙

๖) สำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งแจ้งสรุปว่า หากมีการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ อาจส่งผลกระทบต่อรูปคดีและอาจทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบในการต่อสู้คดีและการเจรจาได้ เนื่องจากจะขัดแย้งกับแนวทางการต่อสู้คดีที่ผ่านมา แม้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ในข้อเท็จจริงอาจไม่มีผลใช้บังคับแล้ว แต่การพิจารณาคดีในชั้นอนุญาโตตุลาการ แม้จะเลื่อนการพิจารณาคดีเป็นเดือนกันยายน ๒๕๖๘ ก็ไม่สามารถคาดหมายได้ว่าคดีจะมีข้อยุติจริง หากคณะกรรมการยกเลิกคำสั่งฉบับนี้ สิ่งที่คาดหมายได้ชัดเจน คือ บริษัท อัครา รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) จะยกประเด็นดังกล่าวขึ้นเป็นข้อต่อสู้รัฐบาลไทยเพื่อประโยชน์ในทางคดี ซึ่งแม้จะยกข้อต่อสู้ตามที่กรรมการบางท่านกล่าวมา แต่ผู้ที่พิจารณาชี้ขาดคดี คือ อนุญาโตตุลาการ สำหรับความเห็นที่ให้ยกเลิกคำสั่งโดยเขียนบทบัญญัติรองรับว่าให้คำสั่งมีผลยกเลิกเมื่อข้อพิพาทที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดนั้น เมื่ออนุญาโตตุลาการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว หากรัฐบาลไทยไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยจะต้องขอเพิกถอนคำวินิจฉัยต่อศาลในต่างประเทศ โดยหากไม่ขอเพิกถอนคำวินิจฉัยอีกฝ่ายก็จะไปขอบังคับให้เป็นไปตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่อไป ซึ่งการดำเนินกระบวนการข้างต้นอาจใช้ระยะเวลายาวนานถึง ๑๐ ปี จึงจะได้ข้อยุติ ดังนั้น การจะยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับนี้หรือไม่ ต้องพิจารณาให้รอบคอบมากที่สุด

ประธานคณะกรรมการกล่าวว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ โดยสภาพแล้วจะไม่มีให้นำคำสั่งดังกล่าวมาใช้บังคับอีกในอนาคต อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นสำคัญที่ยังรอการพิจารณา คือ การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ จะส่งผลกระทบต่อ การต่อสู้คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการหรือไม่ เนื่องจากบริษัท อัครา รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) ยกข้อต่อสู้ว่าการสั่งระงับการประกอบกิจการของรัฐบาลไทยไม่เป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมายปกติ (Due Process of Law) ดังนั้น การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ จึงเท่ากับเป็นการยืนยันว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะไม่เป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมายปกติ ซึ่งจะสอดคล้องกับข้อต่อสู้ของบริษัท อัครา รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) อันจะส่งผลกระทบต่อรูปคดีและอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐได้

นายเอกสิทธิ์ อัครศักดิ์กิริติ รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า กล่าวว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ มีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ การต่อสู้คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการและการฟื้นฟูพื้นที่ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ อาจกำหนดให้มีเงื่อนไขลักษณะเดียวกับ

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ โดยให้ยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ เมื่อการต่อสู้คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการและการฟื้นฟูพื้นที่ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการสิ้นสุดแล้ว

พลตำรวจตรี คมกฤษ ใสสืบขาว กรรมการธิการ กล่าวว่า การชี้แจงแสดงความคิดเห็นของผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุดซึ่งเป็นผู้แทนในการดำเนินการต่อสู้คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการ ได้แสดงข้อกังวลว่าการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ อาจแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อคู่กรณีและก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศได้

ประธานคณะกรรมการธิการ กล่าวว่า หากพิจารณาแล้วเห็นว่าการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ มีความเสี่ยงค่อนข้างมาก ขณะที่การคงคำสั่งดังกล่าวไว้ไม่ส่งผลต่อการดำเนินการในปัจจุบันและในอนาคต จึงอาจคงคำสั่งดังกล่าวไว้จนกว่าการต่อสู้คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการจะสิ้นสุดลงแล้ว

นายรังสิมันต์ โรม กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ กล่าวว่า การจะยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ หรือไม่ ต้องพิจารณาว่าการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ส่งผลโดยตรงต่อการต่อสู้คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการหรือไม่ ซึ่งจากการชี้แจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงเพียงว่าการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวอาจจะส่งผลกระทบต่อ การต่อสู้คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการ แต่ไม่มีการให้รายละเอียดว่าส่งผลกระทบอย่างไร ทำให้ขาดความชัดเจนในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเหตุกับผล (Causation) ประกอบกับการดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ซึ่งไม่เป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมายปกติได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วนั้นเป็นกระบวนการหนึ่ง ส่วนการจะยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ หรือไม่นั้น เป็นอีกกระบวนการหนึ่งซึ่งไม่ใช่กระบวนการเดียวกัน นอกจากนี้หากพิจารณาเอกสารลับที่สุดของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ในข้อ ๒ ข้อเสนอในการระงับข้อพิพาทของบริษัท คิงส์เกต คอนโซลิเตเต็ด ลิมิเต็ด จำกัด ก่อนฟ้องคดีต่ออนุญาโตตุลาการ จะเห็นถึงข้อเรียกร้องของบริษัท คิงส์เกต คอนโซลิเตเต็ด ลิมิเต็ด จำกัด ต่อรัฐบาลไทย และแสดงให้เห็นว่าไม่ว่าผลการเจรจาระหว่างรัฐบาลไทยกับบริษัท คิงส์เกต คอนโซลิเตเต็ด ลิมิเต็ด จำกัด จะมีผลอย่างไร ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐทั้งสิ้น ทั้งนี้ ตนเห็นว่าไม่ควรมีการคุ้มครองการกระทำที่ไม่เป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมายปกติ (Due Process of Law) และกรณีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ แตกต่างจากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๖/๒๕๕๙ ดังนั้นหากจะยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ สามารถยกเลิกได้โดยไม่ต้องมีเงื่อนไขอย่างใดก็ตาม หากยังมีข้อกังวลถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นสามารถนำเอารายงานการประชุม (ชวเลข) ของการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๑๒ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗ มาพิจารณาศึกษาความคิดเห็นของผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการก็ได้

พลตำรวจตรี คมกฤษ ไวสีบขาว กรรมการ กล่าวว่า การชี้แจงผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุดได้แสดงความห่วงกังวลในเรื่องการชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ โดยผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุดไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าอนุญาโตตุลาการจะพิจารณาชี้ขาดเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อรัฐบาลไทย แต่เห็นว่าการคงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ไว้จะเป็นคุณกับรัฐบาลไทยในการต่อสู้คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการมากกว่า ทั้งนี้ แม้การที่บริษัท อัครา รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) ได้กลับมาดำเนินกิจการในปัจจุบันอาจถือได้ว่าเกิดความเสียหายต่อรัฐแล้ว แต่หากรัฐบาลไทยแพ้คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการอีกก็จะทำให้ค่าเสียหายที่ต้องจ่ายให้กับบริษัท อัครา รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) เพิ่มมากขึ้น

ว่าที่ร้อยตรี สมชาติ เตชถาวรเจริญ โฆษกคณะกรรมการ กล่าวว่า จากการรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดรับฟังได้ว่า ได้มีการเสนอข้อเท็จจริงทั้งหมดของคดีให้อนุญาโตตุลาการเพื่อพิจารณาแล้ว การเลื่อนอ่านคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในปัจจุบันเนื่องจากอนุญาโตตุลาการต้องการเปิดโอกาสให้รัฐบาลไทยกับบริษัท คิงส์เกต คอนโซลิเตเต็ด ลิมิเต็ด จำกัด เจรจาหาข้อตกลงร่วมกัน ดังนั้น การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ จะไม่ทำให้เกิดข้อเสียเปรียบในการต่อสู้คดีกับบริษัท คิงส์เกต คอนโซลิเตเต็ด ลิมิเต็ด จำกัด ประกอบกับอนุญาโตตุลาการได้รับฟังข้อเท็จจริงของคดีทั้งหมดแล้ว จึงเห็นว่าควรยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙

พลตำรวจตรี คมกฤษ ไวสีบขาว กรรมการ กล่าวว่า ในการพิจารณาคดีของอนุญาโตตุลาการแม้จะมีการรับฟังข้อเท็จจริงของคดีทั้งหมดแล้ว แต่หากมีข้อเท็จจริงเปลี่ยนไปอนุญาโตตุลาการก็สามารถนำเรื่องดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาได้ ซึ่งหากยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ อาจทำให้บริษัท คิงส์เกต คอนโซลิเตเต็ด ลิมิเต็ด จำกัด ยกเรื่องดังกล่าวขึ้นกล่าวอ้าง และอนุญาโตตุลาการอาจนำเรื่องการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ มาเป็นเงื่อนไขในการตัดสินชี้ขาดคดีก็ได้

นายรังสิมันต์ โรม กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ กล่าวว่า จากการชี้แจงของผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า ผู้ชี้แจงไม่ได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ และการสู้คดีอย่างชัดเจน จึงเห็นว่ากรณีการออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ถือเป็นความผิดสำเร็จแล้ว และรัฐบาลไทยก็ต้องจ่ายค่าเสียหายให้กับบริษัท คิงส์เกต คอนโซลิเตเต็ด ลิมิเต็ด จำกัด ซึ่งจะมากหรือน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับผลการเจรจา ทั้งนี้ การไม่ยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ อาจเพื่อต้องการคุ้มครองผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งนี้หรือผู้ออกคำสั่งนี้หรือไม่ เพราะเมื่อยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ จะเป็นการเปิดช่องให้สามารถดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเสียหายต่อรัฐได้ ซึ่งตนเห็นว่า เมื่อมีการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศก็ควรที่จะดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเสียหายนั้นด้วย จึงควรยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙

ประธานคณะกรรมการ กล่าวว่า กรรมการยังมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ จะมีผลต่อรูปคดีหรือไม่ ทั้งนี้ หากการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ไม่ส่งผลต่อรูปคดีก็สามารถยกเลิกคำสั่งดังกล่าวได้ แต่หากยังมีข้อกังวลว่าการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ จะส่งผลต่อรูปคดีซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ เห็นว่าควรพิจารณาโดยคำนึงถึงการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อรัฐเป็นหลัก

นายเอกสิทธิ์ อัครศักดิ์กิริติ รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า สอบถามว่า หากอนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดแล้วคู่พิพาทไม่พอใจกับคำชี้ขาดนั้น คู่พิพาทสามารถอุทธรณ์คำชี้ขาดได้หรือไม่ ทั้งนี้ เห็นว่าหากคู่พิพาทสามารถอุทธรณ์คำชี้ขาดได้ก็จะมีกรนำคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ มาเป็นฐานในการฟ้องคดีได้อีก

พลตำรวจตรี คมกฤษ ไวลีบขาว กรรมการ กล่าวว่า โดยหลักการทั่วไปเมื่ออนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดแล้ว ให้ถือว่าคำชี้ขาดดังกล่าวเป็นที่สุด

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขานุการคณะกรรมการ กล่าวว่า ประเด็นเรื่องการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการบังคับตามคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ 1958 (Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards 1958 (New York Convention)) ซึ่งประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคีในอนุสัญญาดังกล่าวจึงต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ เว้นแต่คำชี้ขาด (Award) นั้นจะขัดกับนโยบายสาธารณะ (Public Policy) ทั้งนี้ เมื่ออนุญาโตตุลาการชี้ขาดแล้วจะมีการนำคำชี้ขาดนั้นมาร้องขอต่อศาลของประเทศไทยเพื่อบังคับตามคำชี้ขาด อย่างไรก็ดี ไม่ได้เป็นบังคับไว้ว่าศาลของประเทศไทยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการทั้งหมด

นายเอกสิทธิ์ อัครศักดิ์กิริติ รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า สอบถามว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ นอกจากจะมีประเด็นที่เป็นข้อพิพาทในชั้นอนุญาโตตุลาการแล้ว ยังมีการกำหนดในเรื่องอื่นด้วย อาทิ การฟื้นฟูพื้นที่ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ หากยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ จะส่งผลกระทบต่อเรื่องอื่นที่ได้กำหนดไว้ในคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ หรือไม่

ว่าที่ร้อยตรี สมชาติ เตชถาวรเจริญ โฆษกคณะกรรมการ กล่าวว่า แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการในประเทศไทยคือ เมื่ออนุญาโตตุลาการได้รับฟังข้อเท็จจริงยุติแล้วระหว่างรอฟังคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ หากเป็นคดีที่สามารถไกล่เกลี่ยได้ ศาลจะชะลอการอ่านคำพิพากษาเพื่อให้มีการเจรจาระหว่างคู่พิพาท ซึ่งหมายความว่า จะไม่มีการรับฟังข้อเท็จจริงอื่นแล้ว เพราะการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการยุติแล้ว นอกจากนี้ เมื่อมีคำชี้ขาดจากอนุญาโตตุลาการแต่คู่พิพาทไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาดนั้น เพื่อให้มีการบังคับเป็นไปตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ คู่พิพาทต้องไปฟ้องคดีต่อศาลอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาให้เป็นไปตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ทั้งนี้ ตนเห็นว่าการที่ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดขอให้คงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ไว้ อาจเพื่อคุ้มครองผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งนี้หรือผู้ออกคำสั่งนี้หรือไม่

ประธานคณะกรรมการสิทธิการกล่าวว่า ตามที่ ว่าที่ร้อยตรี สมชาติ เตชถาวรเจริญ โฆษกคณะกรรมการ ได้ชี้แจงว่า เมื่ออนุญาโตตุลาการได้รับฟังข้อเท็จจริงยุติแล้ว จะไม่มีการรับฟังข้อเท็จจริงอื่นอีก ดังนั้น การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ จึงไม่ส่งผลต่อการวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการอีก อย่างไรก็ตาม ผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุดได้ชี้แจงว่าการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ อาจส่งผลกระทบต่อคดีได้ ดังนั้น จึงควรต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการกล่าวว่า ผลกระทบกับรูปคดีนั้น เห็นว่าสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อรูปคดีคือ การที่กระทรวงอุตสาหกรรมอนุญาตให้บริษัท อัครา รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) กลับมาดำเนินกิจการ เพราะสิ่งนี้คือการยืนยันว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ เป็นคำสั่งที่ไม่เป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมายปกติ ส่วนกรณีการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ จะส่งผลกระทบต่อรูปคดีหรือไม่ เห็นว่าการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ จะไม่ส่งผลกระทบต่อรูปคดี

นายก่อแก้ว พิกุลทอง รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า เหมือนทอง อัครา เป็นกรณีที่มีปัญหาอันเนื่องมาจากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ทำให้บริษัท อัครา รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) หยุดประกอบกิจการ และได้รับความเสียหายซึ่งนำไปสู่การฟ้องคดี ประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาคือ จะยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ หรือไม่ ตนเห็นว่า หากการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ อาจนำไปสู่ความเสี่ยงที่จะทำให้ประเทศได้รับความเสียหาย ซึ่งมูลค่าความเสียหายนั้นเป็นมูลค่าที่สูง จึงยังไม่ควรยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ส่วนกรณีที่ให้บริษัท อัครา รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) กลับไปดำเนินกิจการเพื่อชะลอการดำเนินคดี รวมถึงได้รับสิทธิมากกว่าที่เคยได้รับ กรณีนี้ควรใช้แนวทางอื่นในการกดดันให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาดังกล่าว

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขานุการคณะกรรมการ กล่าวว่า ปัจจุบันคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ได้ดำเนินการครบถ้วนแล้ว ดังนั้น คำสั่งดังกล่าวจึงสิ้นสภาพไปแล้ว อย่างไรก็ตาม เอกสารลับที่สุดของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ หน้า ๕ ได้แจ้งว่าการเจรจาระหว่างกัน บริษัท คิงส์เกต คอนโซลิเต็ด ลิมิเต็ด จำกัด ได้เสนอข้อเรียกร้องในหลายประเด็น แต่ยังไม่สามารถหาข้อยุติและจัดทำข้อตกลงร่วมกันได้ และฝ่ายรัฐบาลไทยยืนยันในหลักการมาโดยตลอดว่าจะพิจารณาเฉพาะประเด็นที่อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายของประเทศไทยเท่านั้น ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า คดีดังกล่าวยังมีความไม่แน่นอน กล่าวคือ บริษัท คิงส์เกต คอนโซลิเต็ด ลิมิเต็ด จำกัด และรัฐบาลไทยจะมีข้อตกลงร่วมกันได้หรือไม่ หรือต้องเป็นไปตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ หรือกรณีมีข้อเท็จจริงใหม่เกิดขึ้น บริษัท คิงส์เกต คอนโซลิเต็ด ลิมิเต็ด จำกัด สามารถนำเอาข้อเท็จจริงนั้นไปเปลี่ยนแปลงคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการได้หรือไม่ กฎเกณฑ์ของอนุญาโตตุลาการ (Arbitration Rules) ที่ใช้ในคดีนี้เป็นอย่างไร ซึ่งความไม่แน่นอนดังกล่าวทำให้เกิดความกังวลว่า การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ จะส่งผลกระทบต่อคดีหรือไม่ อย่างไร

ประธานคณะกรรมการสิทธิการกล่าวว่า จากการอภิปรายของกรรมการมีความเห็นเกี่ยวกับการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๒/๒๕๕๙ เป็นสองแนวทาง คือ แนวทางที่หนึ่ง เห็นว่าการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อรูปคดีซึ่งนำไปสู่ความเสียหายของรัฐ ส่วนแนวทางที่สอง เห็นว่าการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อรูปคดี นอกจากนี้ ยังไม่มีความเห็นว่ามีควมจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๒/๒๕๕๙ จึงควรต้องพิจารณาว่าการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงและส่งผลกระทบต่อรูปคดีหรือไม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการสอบถามว่า ปัจจุบันมีการดำเนินคดีหรือมีการฟ้องคดีสู่ศาลเกี่ยวกับข้อ ๖ การปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๒/๒๕๕๙ และข้อ ๗ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อ ๓ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๒/๒๕๕๙ หรือไม่

ประธานคณะกรรมการกล่าวว่า ข้อสอบถามของผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทจิรา เอี่ยมมยุรา กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ ต้องการทราบว่าการคงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๒/๒๕๕๙ ไว้ อาจส่งผลกระทบต่อบุคคลตามข้อ ๖ และ ข้อ ๗ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๒/๒๕๕๙ หรือไม่

ว่าที่ร้อยตรี สมชาติ เตชถาวรเจริญ โฆษกคณะกรรมการ กล่าวว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนคณะกรรมการอาจทำหนังสือสอบถามไปยังบริษัทที่ปรึกษากฎหมายฝ่ายรัฐบาลไทย (APKS) ว่า คู่พิพาทสามารถนำเสนอข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงใหม่เพิ่มเติมได้หรือไม่ และหากคำตอบคือข้อเท็จจริงของคดียุติแล้วและคู่พิพาทไม่สามารถนำเสนอข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงใหม่เพิ่มเติมได้อีก หมายความว่า การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๒/๒๕๕๙ จะไม่ส่งผลกระทบต่อรูปคดี

ประธานคณะกรรมการกล่าวว่า การให้คณะกรรมการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายนิติบัญญัติ ทำหนังสือสอบถามเรื่องคดีไปยังบริษัทที่ปรึกษากฎหมายฝ่ายไทย (APKS) อาจไม่เหมาะสม และเห็นว่าการรับฟังความเห็นเกี่ยวกับคดีจากสำนักงานอัยการสูงสุดอาจจะเพียงพอแล้ว

นายรังสิมันต์ โรม กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ กล่าวว่า ฝ่ายนิติบัญญัติ มีหน้าที่และอำนาจในการยกเลิกและแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ดังนั้น จึงสามารถพิจารณายกเลิกกฎหมายได้ และเห็นว่าควรยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๒/๒๕๕๙ ด้วยเหตุผลสองประการ คือ ประการที่หนึ่ง การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๒/๒๕๕๙ ไม่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินกิจการของบริษัท อัครา รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) แล้วการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวจึงไม่ส่งผลกระทบต่อเอกชน และประการที่สอง การคงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๒/๒๕๕๙ ไว้ จะทำให้เกิดความเสียหายมากกว่า เนื่องจากไม่สามารถดำเนินคดีความผิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเสียหายที่ออกคำสั่งไม่เป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมายปกติได้ ทั้งนี้ เพื่อความละเอียดรอบคอบสามารถนำรายงานการประชุม (ชวเลข) ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๑๒ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗ มาพิจารณาศึกษาความเห็นของผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการก็ได้

นายก้อแก้ว พิกุลทอง รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า คดีเหมืองทอง อัคราเป็นคดีที่มีค่าความเสียหายสูง ประกอบกับบริษัท คิงส์เกต คอนโซลิเต็ด ลิมิเต็ด จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทสัญชาติออสเตรเลียเป็นบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ย่อมต้องสู้คดีเพื่อปกป้องผลประโยชน์อย่างเต็มที่ ดังนั้น หากมีข้อเท็จจริงใหม่ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อคดี บริษัท คิงส์เกต คอนโซลิเต็ด ลิมิเต็ด จำกัด ย่อมต้องยกเรื่องดังกล่าวมาเป็นข้อต่อสู้ ประกอบกับผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดมีความห่วงกังวลว่า การยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ อาจส่งผลกระทบต่อรูปคดี ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อประเทศไทย จึงเห็นว่าต้องคงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ไว้

ประธานคณะกรรมการ กล่าวว่า เพื่อให้เกิดความละเอียดรอบคอบในการพิจารณา ในการประชุมคณะกรรมการครั้งต่อไป ควรนำรายงานการประชุม (ชวเลข) ของการประชุม คณะกรรมการ ครั้งที่ ๑๒ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗ มาประกอบการพิจารณาของ คณะกรรมการ และควรเชิญผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงแสดงความเห็น เกี่ยวกับผลกระทบต่อรูปคดีหากมีการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ด้วยหรือไม่

นายรังสิมันต์ โรม กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ กล่าวว่า เพื่อความ ละเอียดรอบคอบควรเชิญผู้แทนจากกระทรวงอุตสาหกรรมมาชี้แจงแสดงความเห็นด้วยหรือไม่

นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ เลขานุการคณะกรรมการ กล่าวว่า หากจะพิจารณาเรื่อง ผลต่อรูปคดีหากมีการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ ควรเชิญเฉพาะ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดมาชี้แจงแสดงความเห็นต่อคณะกรรมการ

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณาคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ โดยให้เชิญอัยการสูงสุดเข้าร่วมประชุมในการประชุมครั้งถัดไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการครั้งต่อไป (ครั้งที่ ๑๗) ในวันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมกรรมการ CA 308 ชั้น ๓ อาคาร รัฐสภา โดยพิจารณาคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

๑. พิจารณาการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๒/๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ โดยเชิญ อัยการสูงสุด เข้าร่วมประชุม

๒. พิจารณาการยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔/๒๕๕๙ เรื่อง การยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมสำหรับการประกอบกิจการบางประเภท ลงวันที่ ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานคณะกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม และกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๐ นาฬิกา

นางสาวออมเพชร องค์กริพร

นักวิชาการสนับสนุนงานนิติบัญญัติ

นายอดิรุจ เพ็ชรกุล

นิติกรปฏิบัติการ

นางสาวกษิญา สนวนสมุทร

วิทยากรเชี่ยวชาญ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการ

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวิษ

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม

อรรถยา/พิมพ์

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติบางฉบับที่หมดความจำเป็นและไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. ได้รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๖ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๘ ในการประชุม ครั้งที่ ๑๗ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และให้ดำเนินการเปิดเผยตามมาตรา ๑๒๙ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต่อไป

(นายจาตุรนต์ ฉายแสง)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติบางฉบับที่หมดความจำเป็น
และไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎร